

MEDLEMSBLADET

Nr 2, 2021

Blidö–Frötuna Skärgårdsförening

**Skärgårdsflytten,
sid 2, 6, 7**

Fler hantverkare på öarna, tack!

Jag och min sambo åker till Norrtälje en vårmorgon. Klockan är inte mycket, runt halv sju. På sträckan Furusund – Penningby möter vi 30 bilar. Av dessa är fyra privatbilar, i alla fall gissar vi att det är privatbilar, helt säkert är det förstås svårt att vara. Av fordonen är 26 yrkesbilar av olika slag; en är en lastbil som kör österut med byggnadsmaterial och i Hysingsvik möter vi ”bajs bilen”, det vill säga slamsugningsbilen. De återstående fordonen, 24 stycken, är typiska hantverkarbilar. Vi gissar, på goda grunder, att de flesta är på väg mot färjorna till Yxlan och Blidö. En eller två rörmokare, ett par elektriker eller snickare, målare, plattsättare i varje bil. Några med släp eller flak med material. Alltså en ganska vanlig vardagsmorgon.

Jag tänker på den unga pappan som Bissan Ericsson och jag träffade i Råfsnäs för några år sedan. Vi var på plats för att presentera föreningens syften och verksamhet och pappan och hans båda barn hade kommit dit för att titta på Sjöräddningssällskapets båtar och andra spännande åkdon. Så började vi prata.

– Vi drömmer ju om att bo i skärgården, vi har ett hus på en av öarna här utanför, men tyvärr går det inte att flytta ut. Jag är i fel bransch, säger pappan.

– Det var ju synd, sa vi, vi behöver bli fler människor som vill bo i skärgården och allra helst barnfamiljer och personer i yrkesverksam ålder. Vad jobbar du med som inte går att göra här ute?

– Jag är i byggbranschen.

Långt ifrån torftigt

Ja, det finns en hel del förutfattade meningar och missuppfattningar om livet i skärgården, det är hög tid att ta kål på dem.

Vi som bor här vet att det verkligen inte råder brist på arbetstillfällen. Hantverkare har i allmänhet sina orderböcker fulla åratals framöver. Att pendling till Norrtälje eller rent av till Stockholm är nödvändig är en annan fördom. Allt fler arbetsuppgifter kan ju, speciellt där det finns schyssta uppkopplingar, utföras utan att ens lämna ön eller tomten, det har många upptäckt under pandemin.

Likaså träffar man på de som tror sig veta att livet här är socialt torftigt – alla vänner är ju kvar i stan. Fel igen, du får nya vänner på öarna om du bara vill. Här kan du välja

att vara supersocial, (just nu kanske med vissa begränsningar) eller leva eremitliv om det nu är det du vill. Och de vänner du har i stan kommer gärna och hälsar på. Praktiskt också att ha kompisar som har en soffa i stan där du kan sova över om du nu skulle behöva göra ett stadsbesök.

Bor du själv i skärgården? Gör gärna lite PR för skärgården som bostadsort. Prata med de trevliga grannarna som har ett fullt beboeligt hus här, men åker in till stan vareviga söndag trots att de helst verkar vilja tillbringa sitt liv här ute. Förklara för dem att vi behöver inflyttning. Ju fler som bor permanent desto bättre. Bättre kundunderlag för servicenäringarna, mindre risk för indragna bussar och båtar, fler vänner och fortsatt öppna förskolor och skolor.

Skärgårdsflytten

Har ni hört talas om Skärgårdsflytten? Det är ett projekt som SIKO driver och som riktar sig till alla som drömmer om att flytta ut till skärgården. Projektet har skapats för att stimulera till utflyttning och byggnation av bostäder till överkomliga priser på kärnöarna i Stockholms skärgård. I det här numret av Medlemsbladet berättar vi om några som tagit steget och flyttat ut. Vi hoppas att det blir fler.

Hoppas innerligt att få träffa er medlemmar live i höst – på riktigt! Till dess; hör av er på mail eller telefon om ni har något på hjärtat.

Styrelsen genom ordförande

Barbro Nordstedt

MEDLEMSBLADET ges ut av Blidö-Frötuna Skärgårdsförening, c/o Barbro Nordstedt, Furusunds strå • ndväg 18, 760 19 Furusund • www.bfsf.se • bankgiro: 439-8152 • swish: 1231658541

MEDLEMSBLADET trycks hos Sollentuna Offset & Digitaltryck AB.

Redaktion: Malin Lenke, Anna Vogel och Tove Svensson

Vill du komma i kontakt med styrelsen eller redaktionen – gå in på hemsidan, www.bfsf.se

Layout: Renée Eklind, renee.eklund@gmail.com, tfn 0708 20 45 55

Omslagsbild: 'Se hur hela Uppland står i lågor.' Foto: Anna Vogel

Så här såg det ut vid Gräskö för några år sedan. Många saker är det ... Foto: Daniel Eriksson

Grovsopor i skärgården

Fram till 2019 hämtades grovsopor med en ÅVC-färja som körde runt med containrar för olika fraktioner och besökte de större öarna två gånger per år. 2019 uppstod problem med att lossa dessa containrar i Råfsnäs och Östernäs, vilket fick till följd att grovsopshämtningen ställdes in 2020.

Det har under en längre förts diskussioner om att anordna en sopavlastningskaj i Kapellskär. Redan i början på 2000-talet var det på gång, men projektet lades ner.

Nu är det aktuellt igen och planeras vara klart till 2022, en plan som vi får hoppas ska hålla. Kajen i Kapellskär är inte klar och Östernäs och Råfsnäs får inte användas för grovsopstransporter. Något som är lite konstigt då alla andra transporter ut i skärgården – hus, material, maskiner med mera – lastas och lossas där.

Vi från skärgårdsföreningen har skickat en skrivelse till kommunen och Norrtälje Vatten och Avfall där vi kräver att grovsopsfärjan ska gå 2021. Även Arholma intresseförening har skickat in en protest.

Det finns alternativa kajer att använda för lastning och lossning, så varför gör inte kommunen det?

Bo Gesslein

Till Norrtälje kommun, Renhållningsavdelningen Norrtälje Vatten och Avfall

Angående utebliven grovsopshämtning i skärgården. Skärgården blev utan grovsopshämtning 2020 p.g.a. att kommunen inte kom överens med Östernäs och Råfsnäs hamnar om lossning av sopcontainrarna. Det tycks bli samma visa 2021.

Projektering av kaj i Kapellskär har inletts och ska bli klar till 2022 (kanske). Samma projektering inleddes 2000 då kaj-problematiken fanns redan då, men avbröts. Varför?

Det finns en entreprenör i södra delen av kommunen som har stor färja samt egen kaj där lastbilar kan köra ombord med containrar samt lasta dem när de fyllts. I norra delen av kommunen finns kajer i Östersjö samt Simpås. Även Östernäs och Råfsnäs bör gå att använda då de används för alla andra typer av godshandling. Vi skärgårdsbor kräver att grovsopshandling återupptas redan nu 2021.

Blidö Frötuna Skärgårdsförening genom Bo Gesslein

Mer om grovsoporna

Det kom inget svar på vårt brev till Renhållningsavdelningen eller från Norrtälje Vatten och Avfall. Riktigt uselt. Vi hade presenterat alternativa lösningar för hur sommarens hämtningar skulle kunna ordnas. Ett normalt år hade det strax varit dags för hämtning nummer ett och ingen-ting har gjorts över huvud taget.

Ingen sophämtning budgeterad

När Norrtälje kommun hade Skärgårdsråd 20 maj visade det sig att läget var värre än så – det fanns inte ens några medel avsatta för att hämta några grovsopor i skärgården! Hade man iskallt räknat med att inte hämta redan när man satte budgeten? Eller hade man rent av glömt att Norrtälje har en skärgård, dessutom en skärgård där fler människor än någonsin tillbringat sin tid mer eller mindre på heltid under pandemin? Under hela pandemiåret har det ju rensats, putsats och fejats i stugor, gårdar, uthus och lador som aldrig förr. Men kommunen kunde alltså inte räkna ut det fanns grejer som behövde tas därifrån. Häpnadsväckande!

Vi skrev ett nytt brev, den här gången till kommunstyrelsens ordförande, Bino Drummond.

”Blidö-Frötuna skärgårdsförening har fått information på senaste Skärgårdsrådet att det återigen inte kommer att bli någon insamling av grovsopor för Norrtälje kommuns skärgårdsöar utan färjeförbindelse, samt att det inte finns några medel avsatta för detta.

Vi vill kraftfullt protestera mot denna icke-lösningssinriktade åtgärd och uppmanar kommunen att snarast och senast i augusti lösa detta problem. Att under två års tid inte ha insamling av grovsopor är inte acceptabelt och medför stora olägenheter för skärgårdsborna för att inte tala om den negativa inverkan på miljön det blir om det samlas sopberg på våra öar. Det finns lösningar om än tillfälliga. Blidö Frötuna Skärgårdsförening www.bfsf.se
Barbro Nordstedt, ordförande
telefon 070-288 56 63

Hur det slutligen blir vågar vi ännu inte säga med säkerhet, men det finns i alla fall tecken på att det nu antligen pågår någon sorts aktivitet i vårt kommunhus för att skärgården ändå kan få åtminstone en hämtning detta år. I så fall lutar det väl åt att den blir under sensommaren. Hoppet är det sista som överger öbor.

Barbro Nordstedt

Insändare:

Allting har ett pris

Kanske är det mest påhitt, det där med att folk kommer att slänga soporna i sjön, nu när vi för andra året i rad inte får någon grovsophämtning på öarna. Men kanske ligger det något i det ...

Allting har ju ett pris. Jag har en bil, utan dragkrok. Så allt som går att elda hamnar på brännhögen, papper så klart, men även plas och frigolit brinner/smälter. Sånt som går att lägga i kassar och sånt som får rum i bagageutrymmet, tar jag via passbåten med mig till Görle. Men sen är det ju lite större grejer också, en trasig varmvattenberedare, en fryn som inte fungerar och diverse annan bråte står nu i 'slänghögen' och väntar.

Jag måste alltså ta passbåten till replipunkten, bilen till Norrtälje och hyra en mindre lastbil. Tillbaka till ön, lasta skräpet i egen båt, lossa vi replipunkten och lasta släpet. Och så till Görle och lämna av det. Till slut bilen hem igen. Det kommer att ta en hel dag och medföra en hel del kostnader. Kostnader som jag antar är inräknade i det pris som alla fastighetsägare betalar till kommunen för sophämtning och som jag nu får betala två gånger. Kanske kan man då tänka sig att det där som egentligen skulle till Görle 'räkar' tippa överbord på fjärden?

Och jag är inte ensam i den här delen av skärgården, det blir många resor med båt och bil från öarna och till Görle – med icke önskvärd påverkan på miljön. Men kommunen tjänar ju en hacka förstås.

Besvikens öbo

Förhoppningsvis inte ett alternativ till Görle. Foto: Joel Nordstedt

Köpmanholms skola kämpar, som så många andra små skolor i skärgården, för sin överlevnad. Foto: Tove Svensson

Den lilla goda skolan

Vi som bor och lever våra liv på en ö och i ett litet samhälle vet hur viktig skolan är för byn och familjelivet, ibland är skolan själva navet.

I BFSFs område finns en småskola, Köpmanholms skola, som med jämna mellanrum hotas av nedläggning. Därför tyckte vi i föreningen att det var intressant att lyssna på ett webinarium som Skärgårdarnas Riksförbund ordnade tillsammans med gruppen Rädda Värmdös ö-skolor.

Vilka kunskaper och vilka myter finns det egentligen kring små skolor och deras betydelse för barnen?

I webinariet deltog bland andra lektor vid Pedagogiska Institutet vid Umeås universitet, Gerd Pettersson. Hon presenterade en rad forskningsresultat där hon menade att små skolor har hög kvalitet på kunskaper hos eleverna, att åldersblandade årskullar är en likvärdig skolform som icke åldersblandade klasser samt att det är en myt att pedagoger inte skulle kunna skilja sitt privatliv från sin profession i en liten skola

och by. Hon beskrev en rad fördelar med små skolor som hon upptäckt i sin forskning. Bland annat att det ofta finns ett stort föräldraengagemang i de små skolorna, att det är en lugn och trygg undervisningsmiljö och att man tidigt upptäcker elevers speciella behov och anpassar undervisningen därefter.

Bland de 25 bästa i Sverige!

Hon anser att detta är en fråga av nationell karaktär som kommunerna inte klarar av att driva på egen hand. Hon föreslår att staten tar över frågan och lyfter den till nationell nivå.

Liten skola 'bäst i test'

Vidare berättade försteläraren på Utö skola, Peter Nord, hur de arbetat där under de 20 år som han varit anställd. Han berättade att eleverna har haft höga meritvärden genom åren, ett år var skolan bland de 25 bästa i Sverige och i topp bland kommunens skolor under tio års tid.

Peter berättade att en framgångsfaktor är att lärarna känner alla elever väl och tidigt kan fånga upp varje elevs

speciella behov och anpassa undervisningen därefter. Det lilla formatet verkar vara en framgångsfaktor för bra inläring.

Även Gunilla Karlberg-Granlund, forskare och lärarutbildare från Åbo Akademi, deltog och pratade om byskolans speciella kulturella värde samt hur viktig den lilla skolan är för ett litet samhälles överlevnad. Skolan blir en sorts samlingsplats.

Profilskola

Webbinariet avslutades med en panel bestående av Gustav Hemming, skärgårdslandstingsråd, och Ingrid Carlgren, professor i pedagogik, som diskuterade runt dessa frågor. Ett förslag som kan hjälpa små skolor att överleva är att man gör dem till så kallade Profilskolor med en unik inriktning för att locka elever från andra områden.

Vidare ska man kunna använda sig mer av olika digitala verktyg (så kallade satelitskolor) och samarbeta med andra småskolor över kommunens gränser.

Ett mycket intressant webinarium där forskningen visar hur viktiga glesbygdsskolorna är för små samhällen och byar samt att elever som går där får bra kunskaper och resultat.

Vi tar med oss nya kunskaper och argument att förmedla till beslutande politiker vid eventuella nya nedläggningshot.

Har du möjlighet att flytta ut hit och låta barnen gå i den lilla skärgårdsskolan på Yxlan, Köpmanholms skola, så passa på. Där har alla barn stor möjlighet till en bra utbildning med ett personligt bemötande och där utbildning anpassas barnens efter egna behov.

Anna Vogel och Barbro Nordstedt

Inlägg nr 1 på Facebook: Magiska platser med skolan

Vill bara slå ett slag för den fantastiska förskolan/skolan i Köpmanholm. Det är så underbart att som småbarnsfamilj kunna bo i denna vackra miljö så nära till hav och natur. Så engagerade pedagoger! Magiska platser som Östervikens badstrand, Kasberget "Regnbågsstranden", "Trollskogen" med flera platser som förskolan/skolan gör utflykter till. De har även en mycket fin gymnastiksal för idrott och lek. Både förskolan och skolan har utegrillar och utekök där det vid olika tillfällen serveras både lunch och mellis. Köpmanholm har otroligt god och vällagad mat. Den bästa jag har ätit!

Det är så fint att se banden som skapas mellan förskolebarnen och eleverna då de har olika samarbeten ute på resterna. En enorm trygghet för de små som redan i tidig ålder får en naturlig kontakt och trygghet inför den framtida skolstarten i grundskolan.

Vi träffar ofta sommargäster som säger att de drömmer om att bli heltidsboende och är ovetande om att Köpmanholms förskola och skola existerar. Jag vill verkligen lyfta denna förskola/skola och peppa alla föräldrar och blivande föräldrar som har tankar på att låta sitt barn gå i Köpmanholm att skriva in sig där, även fast barnet kanske inte kommer att börja förrän om ett eller två år. I dagsläget är det väldigt få barn, skönt i coronatider förvisso, men oroande för förskolans existens.

Har ni möjlighet att prova på att bo i skärgården så gör det! Var med oss och skapa en levande skärgård! Ni kommer inte att ångra er!

Malin Kokki

Döttrarna Lily-Bim och Vera är på väg hem tillsammans med pappa Pelle. Foto: Malin Kokki

Husbil i Europa blev öl på Lilla Gräskö

Pandemin har vänt upp och ner på tillvaron för många. Så också för Anders och Sissi Bea.

– Det var egentligen tänkt att vi skulle jobba på distans och resa runt i Europa med vår husbil som vi själva har inrett, berättar Sissi. Paret hade redan hyrt ut sin lägenhet i stan för ett år framåt när coronapandemin satte stopp för deras europaplaner.

– Då tänkte vi att vi kunde pröva att bo åtminstone över sommaren i sommarstugan på Lilla Gräskö. Eftersom vi trivdes väldigt bra, och fick höra av de andra bofasta på ön hur bra det faktiskt fungerar även resten av året, så har vi blivit kvar, säger Sissi.

Anders och Sissi har smält in bra i livet på ön, inte minst för att de delar samma intressen som många andra på Lillgräskö, nämligen öl och musik. Båda två sjunger, Sissi spelar gitarr och Anders piano. Så det blev riktigt vacker stämsång runt valborgsmässobålen när alla hjälptes åt.

Anders är öns första invånare som brygger egen öl; riktigt god dessutom. Den första laddningen som han bjöd på hette så klart "Gräsköl". Anders berättar:

– Jag har gjort egen öl i några år, och när jag nyss fyllde 30 fick jag ett bryggverk. Det är lite mer självgående vilket underlättar produktionen. Vi har planterat egen humle och jag funderar på att skaffa en öltapp också, så att vi

Inlägg nr 2 på Facebook: Från Manhattan till Yxlan

Jag läste Malin Kokkis fina text där hon skrev om sin positiva upplevelse av Köpmanholms skola och förskola, och sedan dess har jag varit sugen på att göra något liknande – men snarare att skriva en hyllning till att bo här på Yxlan överlag.

Vi – jag och min man Michael Miracolo – har bott per-

Familjen Miracolo bland de frodiga grönsakerna. Foto Michael Miracolo

Anders och Sissi Bea är nybyggarna som odlar humle på Lilla Gräskö istället för att kуска runt med husbil i Europa. Och jättetrivs med det. Foto: Malin Lenke

kan dra ner på antalet flaskor som måste diskas.

Det har ju varit ett speciellt år och det har passat extra bra att bo på ett lite mer isolerat ställe. Att jobba på distans från ön fungerar dessutom perfekt eftersom det finns en bra fiberanslutningen sedan ett par år tillbaka. Det kan paret intyga som båda jobbar inom IT och har kunnat arbeta från stugan utan några problem.

Det är bara att hoppas att Anders och Sissi fortsätter att trivas och kanske kan inspirera fler av de fritidsboende på ön att bli bofasta.

Malin Lenke

manent på Yxlan i snart fyra år. I maj förra året välkomnade vi vårt första barn till världen. Om ni ser två personer som är ute och springer med en barnvagn är det garanterat vi.

Mike kommer från New York, och det var från en pytteliten lägenhet på Manhattan som vi flyttade till Yxlan.

– Här har jag spenderat alla min barndoms sommarlov och helger och det är ingen annan plats i världen som jag håller så kär, säger Sophia. Vi var redo för ett nytt kapitel i livet, långt bort från storstadens stress och press. Ett kapitel med mer fritid, lägre omkostnader, närhet till naturen och möjlighet att odla och det är *precis* det som vi har fått.

Vi trivs så fantastiskt bra och kan inte föreställa oss att bo någon annanstans, och som pricken över i är vi numera så gott som självförsörjande på grönsaker halva året. Det går att odla även på en karg och stenig skärgårdsö!

Här står livskvalitet att finna och för oss är mörkret på vintern lika välkommet som ljuset på våren. Vi skulle så gärna se att fler ger livet på landet en chans – inte minst småbarnsfamiljer förstås – och hoppas verkligen att vi och alla andra öbor kan inspirera till just det. Från vår sida kommer bara positiva omdömen.

Tack och hej och glad sommar!

Sophia Miracolo

Varvet mitt i byn

Inne i varvets butik fnissas det hysteriskt när tre personer försöker få fason på en minst sagt lättklädd och trilskande rödhårig dam. Kvinnan, som för tillfället är i två delar blir även flinnskallig en stund innan hon slutligen, med alla kroppsdelar på rätt plats, hamnar i skyltfönstret, anständigt iklädd kläder ur en sprillans ny kollektion lämpliga för sommaren till sjöss.

Mitt i byn, granne med ICA Gräddö, ligger varvet som Anders Trygg och Malin Post tog över våren 2017. Sedan dess har varvets butiksdel byggts om och sortimentet utökas.

– Vi har utökat både med kläder och med badleksaker och annat som hela familjen kan tycka är trevligt. Det innebär att vi kan ha någon anställd som ansvarig för butiken under sommarperioden, säger Malin och rättar till tröjan på den rödhåriga. Anders är uppvuxen på Söderöra och Blidö och har alltid gillat båtar. – Jag har alltid älskat båtar och nu har jag mitt stora intresse som jobb, säger Anders.

Det är mycket arbete som han och Malin har lagt ner, förutom att meka med motorer. Byggnader har rustats, målats och nya portar har kommit på plats. Kapaciteten har utökats betydligt, numera har de runt 100 båtar för service, upptagning, vinterförvaring och sjösättning mot tidigare 65. De jobbar dessutom med dykning och bärgning av båtar.

Förra våren spekulerades det en hel del om att det skulle bli många ute på sjön som inte var så vana och att det kunde ske fler olyckor och grundstötningar.

– Det har vi däremot inte märkt något av i vår verksamhet, säger Anders. I vårt område verkar alla antingen vara vana eller försiktiga.

Tre säkra val

Båtagarna kan välja mellan vinterförvaring i kallhall, varmhall eller att ha sin båt täckt utomhus. Alla båtar är kameraövervakade via ett säkerhetsbolag som har ständigt

Bråda dagar för Anders och Malin när värmen kommer och alla vill ha sin båt i sjön. Foto: Staffan Berg

uppsikt. Varvet är auktoriserad verkstad för tre olika motormärken och har ensamrätt i Mellansverige för försäljningen av ett märke av aluminiumbåtar.

– Vi har tydligt, precis som andra i båtbranschen, märkt att intresset för båtlivet ökat under pandemin. Försäljningen av både båtar och motorer har ökat kraftigt och det har ibland varit lite svårt med leveranserna, säger Anders men han ser inte direkt missnöjd över den ökade arbetsbördan.

Segling, ridning och ormtjuseri

Barnen Tuva och Erik gillar också livet på landet och skärgården som ger möjligheter för dem att utöva sina favoritsysselsättningar. Tonåringen Eriks stora intresse är seglingen, han har varit på seglarläger på Vitsgarn och skaffat egen segelbåt. Tuva rider och har bara fem kilometer från varvet till hästen. Båda musicerar, både hemma och i Norrtälje där Erik nu går på högskolan. Tuva har också en lite ovanlig specialitet, kanske har hon den i generna efter sin pappas morbror Gösta Söderman, hon hanterar ytterskärgårdens ormar som den värsta ormtjuserska.

Barbro Nordstedt

Det är tomt just nu, men i sommar hoppas Barbro och Janne att det ska vara mycket folk här, med coronaavstånd förstås. Foto: Anna Vogel

Nytt ägarpar i kiosken på Yxlan

Nu har grillkiosken i Köpmanholm bytt ägare, det är Janne Seling och Barbro Eriksson som har tagit över rodret. Kiosken ska även ändra namn till Köpmanholms Lanthandel & Grill.

Vi träffade Barbro och Janne över en kopp kaffe för att höra hur deras första tid har varit och få veta lite om deras bakgrund och framtidsplaner.

Janne har varit på Blidö sedan barnsben och har alltid älskat att åka ut i skärgården, hans farfar har haft ett hus på Blidö sedan 1939. Tillsammans med sin far och farfar har han varit i byggbranschen under lång tid. Janne har också erfarenhet från andra företag och tidigare bland annat haft en sportaffär. Nu bor han och Barbro i ett hus bredvid sin farfars gamla hus på Blidö.

Barbros rötter är från Åland där hon har tillbringat mycket tid som barn med sin familj och släkt. Hon har även rest en del och bland annat bott i USA. I yrkeslivet kommer Barbro senast från ett jobb som butikschef i Stockholm, en butik där hon byggde upp verksamheten.

Idéerna landande i en kiosk

I pandemins spår började Barbro och Janne tillsammans med sina vänner att spåna om vad man kunde hitta på för ny sysselsättning, något lokalt med skärgårdsanknytning. Efter många idéer hit och dit såsom potatisodling, rökt-fisk-flotte med mera dök skylten *Till Salu* upp på kiosken i Köpmanholm. Omständigheterna stämde perfekt. Utan så mycket betänketid köpte de kiosken och de är redan i full gång med arbetet där.

Det finns många framtidsplaner och några har redan blivit genomförda, vilket man ser om man tittar noga. Ett nytt kassasystem och ett larm är installerat. Ytterdörren är bytt och bord och bänkar är slipade och oljade. De har fått mycket hjälp av sina vänner som har varit med från starten.

Lokalproducerat kräver utbyggnad

Janne och Barbro vill satsa mer på lokalproducerade varor till exempel svenskt viltkött från Vilt of Sweden samt kött och chark ifrån Andersson & Tillman.

Därför behöver de göra en liten utbyggnad och installera

fler kylar och frysar – det är nästa projekt.

– Vi vill även försöka få in mer ö-producerade produkter, från Yxlan och Blidö, som till exempel honung och lammskinn, berättar Barbro.

Det hör ihop med en annan ide – att när det blir möjligt efter pandemin, ha små event eller marknader med lokala produkter, kanske höst- och vårmärknad.

På sikt hoppas man även att få alkoholtillstånd och för detta behövs lite tillägg i meny och en justering av uteplatsen. Då kan gästerna njuta av både mat och snacks med lämplig dryck därtill.

– Det finns redan nu kunder som kommer med båt från Furusund och någon gång har vi ökat servicen och gått ner med varor till Köpmanholms ångbåtsbrygga. Vi hoppas givetvis att fler vill komma sjövägen då man kan förtöja båten vid bryggan, säger Janne.

– Vi håller nu på att kontakta Skärgårdshandlarna för att komma med i deras app så att båtfolket lättare kan hitta till oss. Kanske kan gäster också komma med Waxholmsbåtarna, gå ner och bada vid Österviken och handla i lanthandeln på vägen dit eller hem, för att sedan ta båten tillbaka hem igen, fantiserar Barbro.

Behålla och utöka

Båda två tycker att de har fått ett väldigt positivt mottagande av kunderna och alla har tagit emot dem väl vilket gläder dem mycket.

– Vi har fått ta över en stadig kundkrets och ett väl inarbetat koncept och därför är det viktigt att kunna fortsätta behålla det som folk förväntar sig men samtidigt utöka med nytt. Vi skyndar långsamt, men har många fler idéer. Det är det som hittills varit den röda tråden för oss, att skynda långsamt.

Till sist vill vi berätta att vi kommer att ha invigning den 31/7, då vi hoppas att restriktionerna lättat, och vi kan

Barbro Eriksson och Janne Seling med 'lycka till'-korgen de fick av BFSF. Foto Barbro Nordstedt

visa upp den nya Lanthandeln på Yxlan.

Vi från BFSF önskar dem stort lycka till och hoppas att vi i framtiden kan gå dit för att smaka på en vildsvinskorv eller friterade calamares ihop med ett glas kall öl eller ett glas bubbel.

Tove Svensson och Anna Vogel

SRF om strandskyddet

Det har väl knappast undgått någon, i alla fall inte någon som bor i skärgården, att strandskyddslagen är under bearbetning. Förslaget är utskickat på remiss och en av remissinstanserna är Skärgårdarnas Riksförbund. Här är deras svar i sammanfattning. Vill du läsa hela remissen finns den på www.srf.se

- Utredningens förslag innebär bara marginella förändringar av strandskyddslagen. SRF anser att det kvarstår ett starkt behov av att göra om strandskyddslagstiftningen i grunden.
- Utredningens huvudförslag om inrättande av landsbygdsområden tillstyrks i princip.
- SRF avstyrker bestämt att lättnader i strandskyddet inte ska kunna gälla i områden med utvidgat strandskydd. Samma regler måste gälla överallt, eftersom mycket omfattande områden idag har utvidgat strandskydd till 300 meter. Det bör ges ett förnyat uppdrag att se över och minska det utvidgade strandskyddet till en utredningsgrupp som besitter breda kompetenser.
- SRF anser att för att kust- och skärgårdsområdet ska vara ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart behöver det finnas människor där som bor och verkar året runt och som upprätthåller hävden och den biologiska mångfalden och tar ansvar för en utvecklad besöksnäring som ger stadsmänniskor möjlighet till ett berikande friluftsliv.
- Talerätt enligt MB 16 kap ska gälla för skärgårdens föreningar som generellt är engagerade i miljö och hållbarhet i skärgårdarna.
- SRF anser att företagandet inom de areella näringarna behöver underlättas och att undantaget från dispens även ska gälla när jordbruk, fiske och besöksnäring kombineras.
- Grunda vikar av särskild betydelse bör ges biotopskydd i stället för stärkt strandskydd.
- SRF anser inte att det finns behov av större restriktivitet beträffande strandskyddsdispens.

- SRF anser att det kommunala och regionala inflytandet behöver stärkas. Kommunerna ska ha mandat att besluta i strandskyddsfrågor och även regionerna bör ha en roll.
- SRF anser att ett nytt särskilt skäl för dispens bör införas generellt som tydligt medger att nya verksamheter kan etableras inom strandskyddat område. Utredningens förslag till formulering i §18 d förordas att läggas till som ett generellt särskilt skäl.
- SRF anser att maxtider behöver sättas upp för hur lång tid handläggningen av ett dispensärende får ta. Idag går verksamheter förlorade på grund av att entreprenörer inte kan vänta ut besluten.
- SRF anser att det saknas legitimitet för hur strandskyddslagstiftningen tillämpas idag när skärgårdsbefolkningen nekas att uppföra ett nytt generationsboende eller starta eller utvidga sin näringsverksamhet, vanligen inom 300 m från stranden. Proportionalitetsprincipen är satt ur funktion. På öar utan fast landförbindelse behöver det vara rimliga sträckor att ta sig från båten till hemmet eller annan verksamhet. Behovet av tillgång till en närliggande brygga och även båthus under vinterhalvåret är rimligt och legitimt. SRF står bakom strandskyddslagstiftningens intentioner och lagens bokstav, men saknar tillit till det sätt som den tillämpas.
- SRF anser att en Strandskyddsdelegation 2.0 bör inrättas i enlighet med den nationella strategin för hållbar utveckling i hela landet och Strandskyddsdelegationens förslag, med en bred representation av myndigheter med olika kompetenser. Den ska ha till uppgift att utfärda

rekommendationer och anvisningar och ha överinseende över att intentionerna i strandskyddslagstiftningen följs. Den bör även ha till uppgift att lämna analysrapporter och eventuella rekommendationer till regeringen.

- SRF anser att termen "LIS-område" ska behållas. Den är inarbetad och adekvat.
- SRF anser att den föreslagna definitionen av exploateringsstryck inte kan läggas till grund för en lagstiftning.

Vill du prenumerera på SRFs nyhetsbrev så skicka din mailadress till info@skargardarna.se

Det blev inte lång semester för skomakaren i år ... Foto: Renée Eklind

Självklart ska inte alla stränder bebyggas. Foto: Renée Eklind

Det är Johnny Ahlberg som med akvareller och tuschteckningar har illustrerat Anders böcker om Sveriges öar. Här en bild från Söderöra.

Anders Källgård: Jag är en Homo Insularis

Anders Källgård är född 1958 och bor i Varberg. Han delar sitt liv mellan familjen, läkaryrket och skriveriet. Han har författat ett flertal böcker som de allra flest handlar om öar. Anders kallar sig själv nesofil (ö-älskare) och har i en av sina böcker lanserat människotypen Homo insularis.

Just nu arbetar han på den tredje upplagan av boken 'Öar i Sverige'. De två första kom ut 2005 resp 2013.

För att platsa i Anders bok måste förljande två kriterier vara uppfyllda:

Idag ingen bro, tunnel eller annan fast landförbindelse.
Fast bosättning (året runt) någon gång efter år 1900.

I 2013 års upplaga (som byggde på befolkningssiffror för 2012) fanns totalt 1271 öar. Av dessa var 392 helårsbebodda, medan resten var "övergivna" (hade haft fast bosättning någon gång efter år 1900, men hade det inte 2012). Det visade sig att antalet fastboende invånare minskade på många öar mellan 2005 och 2012. Under dessa

år förlorade 50 öar hela sin befolkning!

Vi har fått ta del av lite ö-statistik från vårt område. Där kan vi till exempel läsa att bland de tolv öar som minst har fördubblat sin storlek mellan åren 2005 och 2012 ligger Lilla Gräskö i topp med 600 procent.

Statistiken för årets upplaga, alltså 2012–2020, är än så länge preliminär. Men den visar på en liten vikande utveckling. 2020 hade vårt område 38 öar med 1 169 bofasta. Förra året var det lika många bebodda öar, men nu med 1 157 personer.

Är du intresserad av mer ö-statistik eller nyfiken på några av de böcker Anders har skrivit om sina öbesök kan du besöka www.insula.nu

Vi ska försöka få Anders att komma och berätta om sin fascination för öar och lyckas vi med det kan du så klart läsa om det här i Medlemladet.

Renée Eklind